

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ОБЛІКУ

*Маліков В.В., д-р наук з держ. упр., професор
Болдовська К.П., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Розвиток і поглиблення глобалізаційних та інтеграційних процесів, які притаманні сучасній світовій економіці, а також постійні зміни, що відбуваються у взаємовідносинах між галузями і регіонами, у системі державних органів управління тощо, обумовили формування принципово нових вимог до побудови і функціонування облікової системи суб'єктів господарювання, одним із важливих напрямів удосконалення якої в контексті управління сучасним підприємством вважається її розвиток на інтеграційних засадах. Розвиток обліку на основі інтеграції виступає одним із важливих напрямів удосконалення облікової системи суб'єктів підприємництва, оскільки інтеграційні процеси створюють умови формування достовірної економічної інформації та забезпечать можливість одержання більшого її обсягу на якісно новій організаційній основі автоматизованої системи управління. Викладене вказує на актуальність подальшого теоретично-практичного опрацювання питань, пов'язаних із поєднанням прогресивної методології інтеграції облікових підсистем з особливостями вітчизняної практики бухгалтерського обліку та зарубіжними досягненнями в галузі технологій обробки економічної інформації.

Інтеграція обліку являє собою органічне поєднання даних різних видів обліку, що не порушує загальну методологію фіксації, збору й обробки даних.

Інтеграція в обліку може розглядатись з двох ракурсів [1]: інтеграція обліку з іншими функціями управління та інтеграційні процеси, що відбуваються всередині систе-

ми обліку. Останні, зокрема, можуть мати такі прояви: інтеграція двох облікових підсистем – фінансового і управлінського обліку; інтеграційне поєднання бухгалтерського обліку й обліку для цілей податкових розрахунків; інтеграція в частині поєднання фінансової і нефінансової інформації при складанні звітності нового формату; інтеграційні процеси, пов'язані із запровадженням МСФЗ в Україні тощо.

Інтегрована система бухгалтерського обліку має бути єдиною і нерозривною системою, яка має умовний поділ на облікові підсистеми – фінансового обліку, управлінського обліку і податкового обліку – для виконання триєдиного завдання: відповідно, визначення фінансового результату і його розподілу, надання інформації для управління та забезпечення збереження майна власника. Як цільове спрямування такої інтегрованої системи можна визначити реєстрацію облікових даних на базі єдиного технологічного циклу фіксації, зберігання, обробки і надання інформації.

В інтегрованій системі обліку предметом є інформація про господарську діяльність структурних підрозділів, підприємств, об'єднань тощо, яка є необхідною і суттєвою для задоволення потреб управління і складання звітності.

Об'єктом інтегрованої системи обліку є господарські факти (процеси) структурних підрозділів і головного підприємства, а суб'єктом – обліковий процес, праця виконавців, організаційне, інформаційне і технічне забезпечення обліку.

Організація інтеграції в обліковій системі підприємства складається із трьох взаємопов'язаних етапів: методичний, технічний, організаційний. На методичному етапі здійснюється комплекс заходів щодо забезпечення організації первинного документування; визначення строків і порядку проведення інвентаризації; вибір методу оцінки активів; визначення методів калькулювання тощо. На техні-

чному етапі обирається форма бухгалтерського обліку з врахуванням особливостей галузі, а на організаційному – організовується робота облікового персоналу.

За сучасних високодинамічних умов господарювання необхідною умовою функціонування суб'єкта підприємництва є забезпечення необхідної гнучкості й адаптивності облікової системи. Викладена вище концепція поєднання різних видів обліку і підсистем управління може бути основою розробки адаптивної моделі інтегрованої системи бухгалтерського обліку, яка дозволить моделювати варіанти дій з оцінкою можливих фінансових і виробничо-економічних результатів, створити повний управлінський цикл і використовувати інформативність бухгалтерського обліку у внутрішньофірмовому управлінні на більш високому рівні. Зручність адаптивної моделі інтегрованої системи бухгалтерського обліку полягає у тому, що вона дозволить об'єднати безпосередньо облік, аналіз і контроль господарської діяльності. Єдина система бухгалтерського обліку, яка гармонійно поєднує підсистеми фінансового, управлінського і податкового обліку, надасть змогу також ефективно організувати оперативний облік.

Таким чином, створення і розвиток інтегрованого обліку допоможе вирішити сучасні проблеми облікового забезпечення в умовах збільшення обсягів та ускладнення завдань управлінської діяльності господарюючого суб'єкта будь-якого рівня економічної діяльності.

Перелік посилань:

1. Лоханова Н. О. Поглиблення інтеграційних процесів як напрям розвитку облікової системи в управлінні економічною стійкістю підприємств. *Ефективна економіка*. 2014. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3484> (дата звернення: 28.04.2020).